

Zadania własne Gminy w obszarze profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych i zapobiegania narkomanii zawarte są w Gminnym Programie Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii uchwalonym uchwałą Nr XXXIV/283/2018 Rady Gminy Dąbrówka z dnia 28 lutego 2018r.

Realizację Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Programu Zapobiegania Narkomanii koordynuje Przewodnicząca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Krystyna Augustyniak. Wiodącym celem programu zgodnie z obowiązującymi przepisami jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, narkotykowych, zapobieganie zjawiska przemocy domowej poprzez szeroko pojętą profilaktykę, w tym profilaktykę szkolną oraz edukację społeczną. Zadanie to pochłania znaczną większość środków finansowych i obejmuje między innymi finansowanie bądź współfinansowanie specjalistycznych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z elementami profilaktyki, zakup literatury fachowej, ulotek, finansowanie szkolnych konkursów o tematyce uzależnień, współfinansowanie działalności edukacyjnej, kulturalnej, sportowej realizowanej przez Gminę, jednostki organizacyjne Gminy i inne podmioty.

Realizowane zadania zawarte w programach finansowane są ze środków uzyskanych z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy 2018 r. prowadziło ogółem 25 punktów sprzedaży /stan na dzień 31.12.2018r./ na podstawie wydanych 74 zezwoleń w tym: z napojami przeznaczonymi do spożycia poza miejscem sprzedaży/sklepy/ według zawartości alkoholu:

- do 4,5% i piwo - 25
- od 4,5%-18% - 24
- powyżej 18% - 25

do spożycia w miejscu sprzedaży (bary) wg zawartości alkoholu:

- do 4,5% i piwa - 1

Wartość alkoholu sprzedanego w 2018 roku na terenie Gminy na podstawie złożonych oświadczeń przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych wg zawartości alkoholu wynosi:

do 4,5% i piwa – 3 201 414,36 złotych

od 4,5% - 18 % - 505 964,27 złotych

powyżej 18% - 3 628 708,15 złotych

Razem wartość sprzedaży – 7 336 086,78 złote

Wartość sprzedaży w porównaniu do 2017 roku ogółem zwiększyła się o 1 080 130,38 złotych tj. o 8,5 % więcej niż w roku poprzednim. Nie jest to wskaźnik zadawalający, ponieważ wskazuje na większe spożycie alkoholu lub na nie rzetelne składanie oświadczeń przez przedsiębiorców o wartości sprzedaży napojów alkoholowych w latach poprzednich.

Na podstawie wartości sprzedaży naliczana jest opłata roczna za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Wysokość środków uzyskanych przez gminę z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w roku 2018 wyniosła **150 560,00zł.**

Limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży ustalony uchwałą Nr XXXVII/330/2018 Rady Gminy Dąbrówka z dnia

30 lipca 2018 roku wynosi 35, a punktów sprzedaży alkoholu przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wynosi 7.

W ramach programu rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania alkoholizmowi i zapobiegania narkomanii wydatkowano środki finansowe w kwocie **172 917,46 zł.**

Zadania zawarte w programie realizowane były przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w składzie:

1. Krystyna Augustyniak - Przewodnicząca
2. Anna Królik – Pedagog szkolny
3. Katarzyna Skwarska – Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego w Dąbrowce
4. Krystyna Pachulska – emerytowana nauczycielka
5. Anna Matak – sołtys wsi Chruściele
6. Jolanta Sikorska – emerytowany pracownik GOPS
7. Sylwia Borzymek - dzielnicowa Komisariatu Policji w Radzyminie
8. Kamil Bielecki – radny Rady Gminy Dąbrowka

przy współpracy z Dyrektorami Szkół, Przedszkola, Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Dyrektora Gminnego Centrum Kultury.

Głównym zadaniem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest motywowanie do podjęcia leczenia przez osoby uzależnione od alkoholu. W 2018 roku Komisja pracowała z 22 osobami motywując ich do podjęcia leczenia odwykowego. Wobec 13 osób komisja podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia. Wobec 6 osób gminna komisja wystąpiła do Sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia.

Jednym z podstawowych zadań jest finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego, którego działalność skierowana jest do osób uzależnionych i członków ich rodzin a także na zmniejszenie rozmiarów problemów alkoholowych i przemocy domowej poprzez:

- 1) konsultacje indywidualne oraz interwencje kryzysowe dla osób uzależnionych, współuzależnionych, dzieci alkoholików i ofiar przemocy w rodzinie,
- 2) współpracę z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym w zakresie interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób uzależnionych i rodzin z przemocą domową
- 3) współpraca ze szkołami

Każdy z potrzebujących mieszkańców indywidualnie ma możliwość korzystania z usług Gminnego Punktu Konsultacyjnego w następujących terminach i miejscu:

- Urząd Gminy w Dąbrowce (budynek obok Urzędu) w 1 i 3 czwartek każdego miesiąca od godz.15.00 -18.00

- Ośrodek Zdrowia w Kuligowie w 2 i 4 środę miesiąca od godz.15.00 – 18.00

Zakres usług punktu konsultacyjnego w ramach gminnego programu rozwiązywania problemów alkoholowych obejmuje:

- rozpoznanie problemu zgłaszanego przez klienta
- motywowanie osób uzależnionych i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii, kierowanie do specjalistycznego leczenia
- udzielanie konsultacji osobom doświadczającym przemocy w rodzinie
- motywowanie do uczestnictwa w oddziaływaniach adresowanych do osób stosujących przemoc

- gromadzenie i przekazywanie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc specjalistycznej pomocy.

W roku 2018 udzielono w punkcie konsultacyjnym 94 porady 52 osobom z problemem alkoholowym, 3 porady dorosłym członkom rodziny z problemem alkoholowym oraz 2 porady osobom doznającym przemocy w rodzinie.

W 2018 roku swoją pracę kontynuował psycholog i specjalista w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, którzy udzielają porad i prowadzą konsultacje indywidualne dla klientów Punktu Konsultacyjnego do którego kierowane są osoby przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny i Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych tj.

- osób uzależnionych od alkoholu w tym młodzieży
- pijących ryzykownie/szkodliwie
- współuzależnionych od alkoholu
- dorosłych dzieci alkoholików,
- doświadczających przemocy w rodzinie
- będących w kryzysie z uwagi na trudną sytuację życiową.

Jedną z przyczyn przemocy w rodzinie jest nadużywanie alkoholu.

Konsultant d/s uzależnień, Specjalista przeciwdziałania przemocy w rodzinie Psycholog oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na co dzień współpracuje z Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dąbrówce. W ramach współpracy ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pokryto koszty szkolenia Zespołu Interdyscyplinarnego.

W 2018 roku na 130 rodzin korzystających z pomocy materialnej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej 22 rodziny objęte były tą pomocą z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny. Wielkość środków finansowych przeznaczonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej na pomoc rodzinom z problemem alkoholowym wyniosła 70 402 złote.

W zakresie udzielania rodzinom w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej oraz pomocy socjalnej :

W roku ubiegłym dzięki zaangażowaniu różnych środowisk, które zajmują się działalnością społeczną na rzecz rodzin wymagających pomocy, w roku 2018 zorganizowano i dofinansowano wypoczynek dla dzieci z terenu gminy. Wszystkie formy wypoczynku zawierały elementy profilaktyki skierowanej do dzieci i młodzieży w zakresie uzależnień, które zrealizowane były na koloniach i obozach.

W roku 2018 w organizację wypoczynku, który dofinansowano w ramach Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zapobiegania Narkomanii zaangażowały się następujące instytucje i osoby :

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Stowarzyszenie Pomoc w Dolinie Bugu, Międzyszkolny Klub Sportowy przy Publicznym Gimnazjum w Dąbrówce
- Łączenie dofinansowano wypoczynek dla 116 dzieci.**

W zakresie prowadzenia profilaktycznej działalności dla dzieci i młodzieży zrealizowano następujące zadania:

W 2018 roku na terenie Gminy Dąbrówka we wszystkich placówkach oświatowych odbyły się różnego rodzaju działania profilaktyczne : spektakle, konkursy, warsztaty, pogadanki, Programy Profilaktyczne dla dzieci, rodziców i nauczycieli.

Celem działań profilaktycznych w szkołach było uświadomienie dzieciom konsekwencji łamania norm i zakazów, oraz sięgania po środki i substancje, które mogą być szkodliwe, ukazywanie perspektyw zdrowego stylu życia, wykształcenie właściwych postaw reagowania wobec przemocy ,ukazywanie alternatyw dla stosowania przemocy(uzależnienie od telefonu), w których uwzględniono problematykę narkomanii oraz umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach, radzenia sobie z presją oraz manipulacją i wskazujące sposoby nabywania umiejętności odmawiania i konstruktywnego radzenia sobie ze złością i agresją, wykonanie w tym zakresie przedstawia się następująco:

Publiczna Szkoła Podstawowa im. C. K. Norwida w Dąbrówce,

- programy dla uczniów:
  - Dopalacze śmiertelnie groźne substancje - wszyscy uczniowie - 447
  - Co zrobić z gniewem i złością – kl. I – III - 120
  - Dopalaczom i narkotekom mówimy – NIE!- kl.IV – VIII i klasy gimnazjalne -320
  - Program artystyczno- profilaktyczno-ewangelizacyjny – *Ku wolności* – kl. VII i kl. II-III gimnazjum - 182
- spotkania psychoedukacyjne dla rodziców:
  - Wspomaganie dziecka w kryzysie –ok 200 osób
  - Dlaczego dzieci sięgają po alkohol, narkotyki i dopalacze?- ok 250 osób
- szkolenia dla rady pedagogicznej :
  - Rozwiązywanie sytuacji trudnych związanych z przemocą rówieśniczą - 41
  - Przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym – zażywaniu substancji psychoaktywnych – 42

Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Guzowatce.

1. Program rekomendowany „ Debata”
klasy , IV – VIII - 91 uczniów.
2. Koncert profilaktyczny „ Czy słowem można zabijać” – 136 uczniów
3. Warsztaty profilaktyczne d/t Agresji i przemocy
Klasy I-III – 44 uczniów
4. Warsztaty profilaktyczne – Używki w tym dopalacze
Klasy IV-VIII – 91 uczniów
5. Warsztaty profilaktyczne – Agresja, przemoc, dopalacze
Klasy VII-VIII – 30 uczniów

Rodzice

6. Warsztaty dla rodziców – Używki i dopalacze

Liczba rodziców – 40 osób

Warsztaty dotyczące cyberprzemocy: zagrożeń związanych z mediami nadużywaniem telefonów komórkowych oraz gier komputerowych - liczba rodziców 25

Warsztaty dla Dzieci

1. Warsztaty dotyczące Cyberprzemocy

Klasy IV-VIII – 91 uczniów

2. Bezpieczeństwo w czasie wakacji

Klasy I – VIII - 136 uczniów

Publiczna Szkoła Podstawowa im. Bitwy Warszawskiej 1920 roku w Józefowie,

- warsztaty profilaktyczne kl. I, II, III, IV i V *Agresja – relacje z rówieśnikami*- 128 uczniów
- warsztaty Profilaktyczne kl. VI-VII oraz II i III Gimnazjum – rozwijanie asertywności – 97 uczniów
- warsztaty dla rodziców „Dziecko bezpieczne w sieci” – 40 uczniów
- program profilaktyczny „Deбата” – uświadamiający zagrożenia wynikające z korzystania ze środków psychoaktywnych – 71 uczniów
- udział w programie NIEĆPA – 40 osób

Publiczna Szkoła Podstawowa im. Adeli Goszczyńskiej we Wszebórach

Lp.	Działanie	Grupa wiekowa	Liczba uczestników
1.	Promocja zdrowego stylu życia – formy aktywnego wypoczynku. „Dzień dziecka”	Oddział przedszkolny kl. I-VII Rodzice Nauczyciele	147 30 15
2.	Promocja zdrowego stylu życia-organizacja „Gminnych biegów przełajowych dla uczniów szkół podstawowych	Ucz. kl. IV – VIII	120
3.	Konkurs plastyczny „Alkohol szkodzi zdrowiu”	Ucz. kl. 1-3	23
4.	Konkurs wiedzy „Alkohol szkodzi zdrowiu”	Ucz. kl. IV - VIII	88
5.	Wyjazd do Wyszkowa. Profilaktyczne przedstawienie „Żyj i baw się po trzeźwemu bez przemocy w rodzinie”	Oddział przedszkolny Ucz. kl. I- III	20 28
6.	Koncert profilaktyczny Jacka Musiatowicza z synem	Ucz. kl. IV - VIII	94

7.	Warsztaty profilaktyczne: „Złość, da Ci w kość”	Ucz. kl. IV a i IV b	28
	„Ciekawość nie zawsze się opłaca”	Ucz. kl. V	23
	„Pamięć absolutna”	Ucz. kl. V	15
	„Bunt to grunt”	Ucz. kl. VII - VIII	28
8.	Szkolna interwencja profilaktyczna	nauczyciele	22

Inne działania

Lp.	Działanie	Grupa wiekowa	Liczba uczestników
1.	„Cyber przemocy mówimy nie”	Ucz. kl. I - VIII	144
2.	„My też klikamy z głową”	Ucz. kl. I - VIII	144

Ponadto sfinansowano koszty wycieczki połączonej z realizacją programu profilaktycznego pt. „Narkotykowe dylematy” do Wieliczki dla dzieci z terenu Gminy Dąbrówka.

Zakupiono materiały Profilaktyczne dla szkół „Dopalaczom powiedz stop” oraz zrealizowano projekt profilaktyczny pt. „Dopalacze- mówię nie - nie ryzykuję” oraz namiot profilaktyczny wystawiony podczas imprezy plenerowej zorganizowanej przez Wójta Gminy i Gminne Centrum Kultury w Dąbrówce, który zawierał elementy związane z profilaktyką przeznaczone dla dzieci i dorosłych.

W 2018 w celu zdiagnozowania lokalnych zagrożeń społecznych zlecono przeprowadzenie diagnozy obejmującej grupę mieszkańców oraz uczniów szkół na terenie gminy Dąbrówka.

Działania badawcze miały na celu:

- zidentyfikowanie problemów dotyczących między innymi uzależnień w różnych grupach wiekowych;
- uchwycenie czynników prowadzących do powstawania sytuacji problemowych;
- określenie skali oraz zakresu tych problemów;
- rozpoznanie i zdiagnozowanie skutków występujących problemów;
- propozycje rozwiązań/zmniejszenie negatywnych konsekwencji.

Badania ankietowe miały na celu analizę wybranych problemów społecznych.

W badaniu wśród osób dorosłych uwzględnione zostały takie obszary jak:

1. Problem alkoholowy(alkoholizm) – częstotliwość spożywania alkoholu, znajomość osób nadużywających alkoholu
2. Problem nikotynowy – częstotliwość palenia, dostępność;
3. Problem narkotykowy – dostępność, znajomość osób zażywających narkotyki;
4. Problem przemocy – występowanie przemocy domowej, perspektywa ofiary, znajomość przypadków stosowania przemocy w rodzinie;
5. Problem uzależnień behawioralnych- uzależnienie od gier hazardowych;
6. Inne problemy społeczne- problem bezrobocia, ubóstwa, wykluczenia społecznego.

W badaniu wśród uczniów zostały uwzględnione takie obszary jak:

1. Problem alkoholowy – częstotliwość spożywania, dostępność, znajomość osób pijących, znajomość instytucji pomocowych;
2. Problem nikotynowy – częstotliwość zażywania substancji psychoaktywnych,

dostępność, znajomość osób biorących narkotyki, znajomość konsekwencji zdrowotnych;

3. Problem narkotykowy- częstotliwość zażywania substancji psychoaktywnych
dostępność, znajomość osób biorących narkotyki, znajomość konsekwencji zdrowotnych;
4. Problem zażywania dopalaczy – częstotliwość zażywania substancji psychoaktywnych, dostępność, znajomość konsekwencji zdrowotnych;
5. Problem przemocy- perspektywa ofiary oraz świadka przemocy, uczestnictwo w czynnym akcie przemocy, występowanie przemocy rówieśniczej i domowej;
6. Problem uzależnień behawioralnych- uzależnienie od komputera czy Internetu.

Charakterystyka próby badawczej

Dla określenia postaw mieszkańców wobec potencjalnych problemów społecznych badania ankietowe przeprowadzono w trzech grupach respondentów zróżnicowanych pod względem zmiennych takich jak płeć, wiek, wykształcenie.

Dorośli mieszkańcy gminy

- badania przeprowadzono na reprezentatywnej grupie 100 osób, w tym 78 kobiet i 22 mężczyzn

Uczniowie szkół podstawowych

- 198 uczniów(w tym 93 chłopców oraz 105 dziewcząt) – II etap edukacji (kl.IV-VI)
- 236 uczniów(w tym 116 chłopców oraz 120 dziewcząt)- III etap edukacji(kl.VII i VIII)
- 75 uczniów(w tym 37 chłopców oraz 38 dziewcząt) III etap edukacji, III klasy gimnazjum

Sprzedawcy napojów alkoholowych

- badania przeprowadzono w 22 punktach sprzedaży napojów alkoholowych

Podsumowanie z badania, które zakończono listopadzie 2018 roku przedstawia się następująco:

Najistotniejszym problemem społecznym według mieszkańców gminy Dąbrówka jest problem alkoholizmu. Niestety, problem nadużywania napojów procentowych widoczny jest szczególnie w odpowiedziach ankietowanych dotyczących tego, jak wielu badanych (34%) zna w swoim otoczeniu osoby nadużywające alkohol. Takie deklaracje są dużo częstsze w gronie badanych kobiet i mogą być związane z innym, niż u mężczyzn, postrzeganiem nadużywania alkoholu. Problem ten jest także mocno zauważalny w deklaracjach sprzedawców, którzy odpowiedzieli, że próba kupna napojów alkoholowych przez osoby nietrzeźwe zdarza się bardzo często. Ponadto, powyższa diagnoza dostarczyła informacji, iż 90% mieszkańców przyznało, że w zależności od sytuacji alkohol może być rozwiązaniem w sytuacjach stresujących. Niestety, takie podejście może przyczyniać się także do jego nadużywania, szerząc tym samym problem alkoholizmu.

Ponadto, z przeprowadzonych badań wnioskujemy, że istotnym jest także problem kryzysu rodziny. Kłopoty związane z kryzysem rodziny najczęściej mają swoją genezę w braku odpowiednich wzorców czy zagubieniem w wypełnianiu ról. Właściwe wypełnianie i odnajdowanie się w roli jest niezmiernie istotne, gdyż dzieci wzorują się na swoich rodzicach i ich postawy stają się dla nich wzorcem. Jest to tym bardziej istotne, gdyż badana młodzież z gminy Dąbrówka, odpowiadała, że relacje z rodzicami postrzega najczęściej bardzo dobrze i ma pełne zaufanie do swoich rodziców. Zatem odpowiednie wypełnianie roli rodzica może przekładać się na właściwe kształtowanie młodego człowieka.

Co więcej, badania ankietowe pokazały, iż ważne jest także pochylenie się nad rosnącym problemem dotyczącym zjawiska przemocy. 17% mieszkańców w szczególności kobiet uczestniczących w badaniu przyznało, że jest to stale rosnący problem. Kobiety przyznały także, że częściej znają przypadki jego występowania i to właśnie one najczęściej są ofiarami przemocy.

Istotnym wydaje się także uświadamianie mieszkańców gminy na temat konsekwencji palenia papierosów. Spośród palących respondentów aż 41,67% było zdania, że palenie papierosów nie szkodzi ich zdrowiu. Niepokojący jest także wynik, iż 8,33% palących przyznaje się, że pali przy swoich pociechach. Niestety, takie zachowanie może rzutować na wcześniejsze rozpoczęcie inicjacji nikotynowej przez dzieci.

W przypadku analizy wyników badań wśród uczniów można zaobserwować, że młodsi ankietowani czują się w swojej szkole najczęściej bardzo dobrze, natomiast starsi raczej dobrze. Jednocześnie odnotowano, iż wraz ze stopniowym spadkiem samopoczucia w szkole rośnie liczba deklaracji na temat celowego opuszczania zajęć. Wśród młodszych badanych do wagarowania przyznało się 3,14% uczniów, natomiast w gronie starszych było to już 12,29% respondentów. Ponadto, uczniowie VII i VIII klas szkoły podstawowej oraz III gimnazjum przyznali, że postrzegają swoją szkołę jako raczej bezpieczne miejsce, w którym zachowują się bardzo dobrze. Podobnie odpowiedzieli młodsi uczniowie deklarując, że ich zachowanie też jest najczęściej bardzo dobre, a szkoła w ich opinii to w pełni bezpieczne miejsce.

Ponadto z powyższej diagnozy, z części badania poświęconego zażywaniu substancji psychoaktywnych odczytujemy, iż procent uczniów spożywających alkohol czy palących papierosy diametralnie wzrasta wraz z wiekiem badanych uczniów. Wzrasta też możliwość dostępu do tych używek.

Poniższa tabela obrazuje procent uczniów II i III etapu edukacji, którzy odbyli już inicjację alkoholową i nikotynową.

substancje psychoaktywne	Uczniowie-II etap edukacji	Uczniowie – III etap edukacji
spożywanie alkoholu	9,60%	41,05%
palenie papierosów	5,05%	23,30%9 w tym osoby palące papierosy tradycyjne i e-papierosy

Badania ankietowe przeprowadzone wśród uczniów przedstawiły, że zarówno uczniowie II, jak i III etapu edukacji znają niepełnoletnie osoby palące, pijące czy zażywające narkotyki. Otrzymane dane pozwoliły na zobrazowanie problemu, iż takie znajomości poszerzają się wraz z wiekiem badanych. Należy zatem podejmować rozmowy z uczniami o asertywności oraz o różnych technikach odmowy w przypadku, gdy ktoś proponuje im jakąś używkę. Ważna jest także i tu rola rodzica, który, jak wynika z badań, cieszy się bardzo wysokim zaufaniem.

Należy mieć na uwadze, że młody człowiek, który ma zapewnione poczucie bezpieczeństwa i funkcjonuje w środowisku, w którym czuje się dobrze, jest mniej podatny na kontakt z używkami, chętniej rozmawia o swoich problemach. Istotne jest zatem budowanie pozytywnego klimatu społecznego, który daje młodemu człowiekowi możliwość rozwijania

kompetencji społecznych, takich jak asertywność, umiejętności podejmowania odpowiedzialnych decyzji czy poczucia własnej wartości.

Poniższa tabela obrazuje procent znajomości osób zażywających substancje psychoaktywne wśród uczniów II etapu edukacji oraz III etapu edukacji.

Znajomości osób zażywających substancje psychoaktywne	Uczniowie- II etap edukacji	Uczniowie – III etap edukacji
spożywanie alkoholu	27,78%	58,05%
palenie papierosów	35,35%	48,31%
Zażywanie narkotyków	4,55%	16,10%

Oprócz tego w gminie Dąbrówka obecny jest problem przemocy. Wymaga on podjęcia bardzo pilnych działań profilaktycznych. Zjawisko przemocy nie jest spotykane jedynie w szkole, ankietowani doświadczają przemocy również poza szkolnymi murami.

Poniższa tabela obrazuje występowanie zjawiska przemocy wśród uczniów II etapu edukacji oraz III etapu edukacji.

zjawiska przemocy	Uczniowie – II etap edukacji	Uczniowie- III etap edukacji
złośliwe smsy, wpisy przez komunikatory	23,74%	43,64%
publikowanie amatorskich filmów wideo	15,56%	22,46%
publikowanie w Internecie obraźliwych informacji	17,68%	25,85%
poniżanie	37,88%	55,08%
zastraszanie	18,18%	25,42%
ośmieszanie, wulgaryzmy	44,44%	68,22%
szantaż	12,36%	16,10%
pobicie	30,30%	27,97%
wyzywiska, agresja słowna	46,46%	67,37%
doświadczanie powyższych zachowań przez ankietowanych	29,29%	35,17%

Priorytetem w działaniach jest walka z agresją słowną oraz ośmieszaniem i wulgaryzmami. Są to najliczniej wskazane formy przemocy, z którą spotykają się badani w obu grupach wiekowych. Ponadto, procent ich występowania wzrasta wraz z wiekiem ankietowanych. Agresja i przemoc w szkole przejawia się głównie w różnych formach napastliwości czy dokuczliwości jednych uczniów wobec innych (impulsywnym uderzeniu, zwymyślaniu, złośliwym podstawieniu nogi, itp.) bądź w używaniu przez jakąś grupę dzieci siły czy pośredniej przemocy wobec słabszych, aby ich zastraszyć, podporządkować, uzyskać od nich pożądane "usługi" i dobra (np. pieniądze, atrakcyjne przedmioty). Należy zatem realizować projekty skupiające się na profilaktyce problemów agresji i przemocy, ukierunkowanych na wszystkich uczniów. Planowane działania powinny być dostosowane do skali realnych problemów w różnych grupach wiekowych. W planowane działania profilaktyczne należałoby również szerzej włączyć rodziców i opiekunów uczniów oraz nauczycieli z terenu gminy. Warto dodać, iż w każdej kategorii wiekowej badani najczęściej wskazali dyrektora szkoły, wychowawcę czy pedagoga jako osoby, do których się zwrócą, jeśli będą ofiarą lub świadkiem przemocy. Jest to więc fundament do budowania jeszcze szerszego zaufania i chęci rozmawiania o problemie ucznia z osobami z grona pedagogicznego.

Co więcej, powinny być organizowane w szkołach zajęcia psychoedukacyjne, pomagające osobom, które są ofiarami różnych form przemocy. Ważne jest zatem, by rozwijać u uczniów, inne niż z użyciem przemocy, sposoby radzenia sobie w sytuacjach konfliktu.

Poniższa tabela obrazuje uczestnictwo badanych II etapu edukacji oraz III etapu edukacji w czynnym akcie przemocy.

	Uczniowie – II etap edukacji	Uczniowie - -III etap edukacji
uczestnictwo w czynnym akcie przemocy	13,64 %	16,95%
• uczestnictwo dziewcząt	6,67%	7,50%
• uczestnictwo chłopców w czynnym akcie przemocy	21,51%	

Należy także pracować z uczniami nad wrażliwością na problem cyberprzemocy tak, by bez względu na płeć, przejmowano się takimi zjawiskami i na nie reagowano. Niestety wraz z wiekiem badanych wzrasta poziom ignorancji wobec cyberprzemocy, przy jego jednoczesnym wzroście występowania. Prawie 12% młodszych badanych przyznało się, iż wbrew ich woli ktoś wykonał im zdjęcia czy nakręcił film, wśród starszych było to już blisko 39% ankietowanych. Nauczyciele i rodzice powinni podpowiadać swoim dzieciom, gdzie zgłaszać się, gdy jest się ofiarą lub świadkiem działania cyberprzemocy, gdyż wielu uczniów deklaruje brak wiedzy na ten temat. Poniższa tabela przedstawia występowanie zjawiska cyberprzemocy wśród uczniów II etapu edukacji oraz III etapu edukacji.

	Uczniowie – II etap edukacji	Uczniowie – III etap edukacji
Wykonanie zdjęcia czy nakręcenie filmu wbrew woli	11,62%	38,56%

• procent dziewcząt, których spotkała taka sytuacja	13,33%	40%
• procent chłopców, których spotkała taka sytuacja	9,68%	37,07%
rak wiedzy na temat serwisów i organizacji udzielających pomocy w sytuacji zetknięcia się z cyberprzemocą	48,99%	33,47%

Istotne jest także zwrócenie uwagi na wysoki procent (zwiększający się wraz z wiekiem badanych) dotyczący okazjonalnego zawierania znajomości przez Internet. Wśród uczniów II stopnia edukacji było to 31,31%, a wśród starszych było to aż 53,39%. Profilaktyka współczesnych zagrożeń dotyczących korzystania z mediów powinna zatem obejmować zagadnienia radzenia sobie z zaskakującymi czy też niebezpiecznymi zachowaniami nieznanych osób spotkanych w sieci.

Na podstawie wyników badania opracowano Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019.

Konsekwentna realizacja Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii może przyczynić się do poprawy parametrów zachowań wobec alkoholu, papierosów, agresji, przemocy zarówno dorosłych jak i nieletnich mieszkańców gminy.

W ramach propagowania zdrowego stylu życia i spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież:

Zakupiono nagrody dla uczestników Olimpiady Sportowej zorganizowanej przez Przedszkole Samorządowe w Dręszewie, zakupiono piłki na poza lekcyjne zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży, ufundowano statuetki i puchary dla uczestników Halowej Piłki Nożnej oraz medale i szarfy na bieg przełajowy zorganizowany przez Publiczną Szkołę Podstawową we Wszeborach .

W zakresie wspomagania działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych

Komisja zaopiniowała pozytywnie 6 wniosków w sprawie wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Wnioski dotyczyły punktów sprzedaży napojów alkoholowych ,które wcześniej prowadziły sprzedaż alkoholu ale upłynął termin ważności zezwoleń. Wszystkie opiniowane punkty sprzedaży spełniały warunki usytuowania zgodnie z zasadami ustalonymi przez Radę Gminy.

W 2018 roku gminna komisja skierowała 13 osób na badania przez biegłego psychologa i psychiatrę w przedmiocie uzależnienia. Opinie te niezbędne są do wniosków o zobowiązanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia.

Wydatki na realizację Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii za rok 2018 wyniosły - 172 917,46 złotych tj.:

- wynagrodzenia dla członków Komisji i Przewodniczącego, składki na ubezpieczenie i fundusz pracy oraz obsługę programu : koncesje alkoholowe wyniosły - **23 700,00zł**
- szkolenia dla Zespołu Interdyscyplinarnego i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w kwocie – 2763,60zł ,oraz szkolenia dla członków GKRPA w kwocie 1410,00 zł .
- realizacja działań profilaktycznych (programy, konkursy, spektakle) - 55 407,88 zł.
- punkt konsultacyjny(wynagrodzenia dla psychologa, specjalisty ds. przemocy, terapeuty rodzinnego) – 21 960,00 zł.
- dofinansowanie wypoczynku letniego z realizacją programów profilaktycznych- 33 250 zł.
- zakup materiałów profilaktycznych dla szkół – 11 250,00 zł.
- działania promujące zdrowe spędzanie czasu wolnego przez dzieci i młodzież- 14 634,58 zł
- wykonanie diagnozy zagrożeń społecznych – 3700,00 zł.
- opłaty sądowe i opłaty za badania osób w zakresie uzależnienia od alkoholu- 4842,00 zł.

*Sporządziła: Przewodnicząca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
 Krystyna Augustyniak
 Dąbrówka, dnia 25.04.2018r.*